

Metodyka pracy wychowawczo - opiekuńczej I - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka pracy wychowawczo - opiekuńczej I
Kod przedmiotu	05.0-WP-PEDP-MW01
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	4
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ - dr Elżbieta Turska - dr Krzysztof Zajdel

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Laboratorium	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Poznanie ogólnej metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej, kształtowanie kompetencji refleksyjnego praktyka – opiekuna – wychowawcy oraz umiejętności tworzenia i modyfikacji warsztatu opiekuna-wychowawcy. Poznanie i adekwatne, refleksyjne zastosowanie metod i form pracy opiekuńczo-wychowawczej. Rozwijanie kompetencji metodycznych z zakresu pracy opiekuńczo-wychowawczej: rozwijanie umiejętności dostosowania metod i form pracy do wymagań grupy i indywidualnych potrzeb wychowanków; rozwijanie umiejętności przygotowania dokumentacji pracy opiekuńczo-wychowawczej (scenariusze zajęć); uświadomienie indywidualnych zasobów i ograniczeń w pracy opiekuńczo-wychowawczej; rozwijanie umiejętności interpersonalnych potrzebnych w pracy opiekuńczo-wychowawczej.

Wymagania wstępne

Znajomość teoretycznych podstaw opieki i wychowania, psychologii

Zakres tematyczny

Wykłady

Wprowadzenie do ogólnej metodyki opieki i wychowania. Zakres i przedmiot metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej; relacje między wiedzą ogólną, metodyką a praktyką, funkcje metodyki, rodzaje twierdzeń, źródła treściowe metodyki opieki i wychowania, metodyki szczegółowe w pracy opiekuńczo-wychowawczej, warsztat opiekuna-wychowawcy. Modelowanie i optymalizowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej. Planowanie (projektowanie) w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Podstawowe operacje składające się na proces planowania pracy opiekuńczo-wychowawczej. Zalety zapisanego planu. Cechy dobrego planu. Trudności w planowaniu pracy opiekuńczo-wychowawczej. Źródła treściowe planu działania opiekuńczo-wychowawczego. Podstawowe kategorie treściowe planu. Struktura i możliwości konstruowania planu działania opiekuńczo-wychowawczego. Rodzaje planów w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Standardy usług opiekuńczo-wychowawczych i nadzór nad ich realizacją. Program opieki indywidualnej oraz instytucji opiekuńczo-wychowawczej (dochodzenia do standardów). Stopnie awansu zawodowego (program rozwoju zawodowego nauczyciela, opiekuna-wychowawcy). Diagnoza, ocenianie i ewaluacja w procesie opiekuńczo-wychowawczym (aspekt jednostkowy, grupowy, instytucjonalny). Formy i metody opieki ich związek z efektywnością opieki i wychowania. (Rozumienie pojęć „forma opieki”, „forma wychowania”, „metoda opieki”, „metoda wychowania”. Rodzaje form opieki i wychowania. Rodzaje metod opieki i wychowania. Poznanie wybranych metod opieki i wychowania: werbalne, niewerbalne, alternatywne – aktywizujące). Znaczenie kształtowania kontaktów, więzi, atmosfery w pracy opiekuńczo-wychowawczej.

Laboratoria

Wprowadzenie do pracy z grupą: ustalenie kontraktu grupowego. Zasady funkcjonowania grup, zasady integracji grupy, dynamika rozwoju grupy. Podstawowe problemy komunikacji w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Bariery komunikacyjne i ich znaczenie w procesie wychowania. Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych. Agresja, asertywność, uległość w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Wykorzystanie zachowań asertywnych w relacjach wychowawczych. Prawa dziecka: specyfika poszczególnych praw dziecka, uwrażliwianie na sytuacje łamania praw dziecka. Twórcze myślenie. Wykorzystanie metod i form twórczego myślenia w rozwijaniu aktywności, samodzielności i ciekawości poznawczej. Grupa, jako zwierciadło społeczne. Budowanie tożsamości grupowej. Rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem: przyczyny powstawania stresu, indywidualne strategie radzenia sobie ze stresem, wykorzystanie metod relaksacji w pracy opiekuńczo-wychowawczej. Tworzenie konspektów zajęć opiekuńczo-wychowawczych w oparciu o poznane metody i formy zajęć.

Metody kształcenia

Wykłady – wykład konwencjonalny z elementami dyskusji i pokazem medialnym.

Laboratoria – praca w grupach, gry dydaktyczne, inscenizacje, gry symulacyjne, praca z książką, metody ekspresyjne, dyskusja, burza mózgów.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
D.1/E.1.W5. Student zna i rozumie konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	• K_W15	• kolokwium • konspekt • praca pisemna	• Wykład • Laboratorium
D.1/E.1.U7. Student potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich różnicowane potrzeby edukacyjne;	• K_U07	• kolokwium • konspekt • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Wykład • Laboratorium
D.1/E.1.K1. Student jest gotów do adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	• K_K03	• konspekt • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Laboratorium
D.1/E.1.K7. Student jest gotów do rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	• K_K05	• konspekt • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach	• Laboratorium
D.1/E.1.W3. Student zna i rozumie integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	• K_W13 • K_W17	• kolokwium	• Wykład

Warunki zaliczenia

Wykłady

Podstawą zaliczenia wykładów jest pozytywna ocena z pisemnego kolokwium z progami punktowymi.

Laboratoria

Podstawą zaliczenia laboratorium jest: ocena samodzielnie przygotowanych scenariuszy zajęć wychowawczych (kryteria oceny: formułowanie adekwatnych celów zajęć, dobór odpowiednich do tematu metod i form pracy, innowacyjność, twórczość) ; ocena aktywnego udziału w zajęciach oraz ocena pracy pisemnej.

Ocena końcowa

Ocena końcowa z przedmiotu jest średnią arytmetyczną pozytywnych ocen z laboratoriów i wykładu.

Literatura podstawowa

1. Gajewska G., *Pedagogika opiekuńcza: elementy metodyki*, Zielona Góra 2009.
2. Gajewska G., Doliński A., *Teoretyczno-metodyczne aspekty warsztatu pracy pedagoga: scenariusze zajęć wychowawczych*, T. I, Zielona Góra 2002, 2007.
3. Dąbrowski Z., *Pedagogika opiekuńcza w zarysie*, cz. 2, Olsztyn 2006.
4. Górnicka B., *Metodyka pracy opiekuńczo - wychowawczej*. Podręcznik akademicki. Opole 2015.
5. Łobocki M., *W poszukiwaniu skutecznych form wychowania*, Warszawa 1990.
6. Turska E., *Indywidualne i społeczne wymiary tożsamości przyszłych pedagogów*, Zielona Góra 2013.
7. Vopel K.W., *Poradnik dla prowadzących grupy*, Kielce 1999.
8. Zajdel K. *Wychowanie dziecka*, Gdańsk 2010.
9. Każdorazowo uaktualniana i przekazywana studentom.

Literatura uzupełniająca

1. Brągiel J., *Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej: wybrane zagadnienia do ćwiczeń, skrypt dla studentów III i IV roku pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej studiów stacjonarnych i zaocznych*, Opole 1984.
2. Dąbrowska-Jabłońska I., red., *Terapia dzieci i młodzieży: metody i techniki pomocy psychopedagogicznej*, Kraków 2006.
3. Dąbrowski Z., red., *Węzłowe problemy opieki i wychowania w domu dziecka*, Olsztyn 1997.
4. Diemut H., *Łagodzenie konfliktów w szkole i w pracy z młodzieżą: poradnik do treningu mediacji*, Kielce 2002.
5. Gajewska G., Bazydło-Stodolna K., *Teoretyczno-metodyczne podstawy pracy opiekuńczo-wychowawczej w świetlicy: scenariusze zajęć wychowawczych*, T. VIII, Zielona Góra 2005.
6. Gajewska G., Gajewska J. (2012). Współpraca z rodzicami. Wskazówki, programy, scenariusze spotkań. Tom 1, Zielona Góra
7. Gajewska G., *Metodyka pracy opiekuńczo-wychowawczej*, [w:] *Encyklopedia pedagogiczna XXI w.*, T. III, red. T.Pilch, Warszawa 2004.

8. Gajewska G., Szczęsna A., Turska E., *Teoretyczno-metodyczne podstawy opieki i wychowania w internacie i bursie szkolnej: scenariusze spotkań wychowawczych z młodzieżą*, T. XI, Zielona Góra 2009.
9. Gajewska G., Szczęsna A., Turska E., *Teoretyczno-metodyczne podstawy warsztatu wychowawcy kolonii: scenariusze zajęć wychowawczych, programy kolonii, półkolonii, obozów, biwaków*, T. X, Zielona Góra 2008.
10. Gajewska G., Turska E., *Teoretyczno-metodyczne aspekty opieki i wychowania w świetlicy: scenariusze spotkań, programy*, T. XII, Zielona Góra 2011.
11. Grochulska J., *Agresja u dzieci*, Warszawa 1993.
12. Hamer H., *Klucz do efektywności nauczania*, Warszawa 1994.
13. Kamińska U., *Metodyka pracy wychowawczo-opiekuńczej*, Katowice 2002.
14. Kelm A., *Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej*, Warszawa 2000.
15. Król-Fijewska M., *Trening asertywności*, Warszawa 1992.
16. Łobocki M., *Teoria wychowania w zarysie*, Kraków 2004.
17. Nęcka E., *Trening twórczości: podręcznik dla psychologów, pedagogów, nauczycieli*, Kraków 1998.
18. Oyster C.K., *Grupy*, Poznań 2002.
19. Schenk C., *Relaksacja – sposób na stres*, Warszawa 1996.
20. Vopel K., *Jak pobudzić kreatywność grupy*, Kielce 2003.
21. Każdorazowo uaktualniana i przekazywana studentom.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr Elżbieta Turska (ostatnia modyfikacja: 13-11-2019 22:01)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ